

วันที่รับบทความ : 19/02/2567
วันแก้ไขบทความ : 11/03/2567
วันที่ตอบรับบทความ : 13/03/2567

วารสารสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Allied Health Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน ของพนักงานขับรถพยาบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ธัญลักษณ์ พลสงฆ์¹, ลักษณา เหล่าเกียรติ^{2*}

นักศึกษาปริญญาโท คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์¹

รองศาสตราจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์²

E-mail: laksana.laokiat@gmail.com*

บทคัดย่อ

การตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนเป็นส่วนหนึ่งของภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึก ผู้ขับรถต้องมีความรู้และประสบการณ์ นำมาซึ่งความต้องการให้เกิดความปลอดภัยทางถนนทั้งต่อตนเอง และผู้ร่วมใช้รถใช้ถนน รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับ การตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับ การตระหนักรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานขับรถพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 82 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ด้วยการทดสอบ Fisher's exact ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการศึกษา พบว่า พนักงานขับรถพยาบาลทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุ เฉลี่ย 41 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ผ่านการอบรมหลักสูตรพนักงานขับรถบริการการแพทย์ และ เลือกใช้เส้นทางที่ใช้เวลาสั้นที่สุดในการนำส่งผู้ป่วย ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัยอยู่ใน ระดับสูง ($\bar{X} = 19.6$, S.D. = 1.7) มีระดับความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 80.0$, S.D. = 8.66) โดยพบว่า ระดับการศึกษา ($p = 0.046$) ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย ($p = 0.000$) การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของรถพยาบาล ($p = 0.043$) เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ ในการนำไปใช้ออกแบบแผนการให้ความรู้ และส่งเสริมทักษะต่าง ๆ รวมถึงแนวปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยทางถนน ที่เหมาะสมกับพนักงานขับรถพยาบาล ซึ่งเป็นอีกช่องทางในการสร้างความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน ที่สามารถช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การตระหนักรู้, ความปลอดภัยทางถนน, พนักงานขับรถ, รถพยาบาล

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

Factors Related to Road Safety Awareness of Ambulance Drivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Tanyaluk Polsong¹, Laksana Laokiat^{2*}

Master student Faculty of Public Health Thammasat University¹

Associate Professor Faculty of Public Health Thammasat University²

E-mail: laksana.laokiat@gmail.com*

ABSTRACT

Road safety awareness is a state of mind that involves feelings of the drivers. The driver's knowledge and experiences lead to road safety for both oneself and those who use the road. The descriptive cross-sectional study was conducted among 82 ambulance drivers affiliated with the Ministry of Public Health in Phra Nakhon Si Ayutthaya province and aimed to assess the road safety awareness level and related factors among ambulance drivers. Data were collected through questionnaires, and a comparative analysis using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, was performed. Factors related to the level of awareness were analyzed using Fisher's exact test at the significance level of 0.05. The results of the study were all ambulance drivers were male, with an average age of 41 years. The majority had completed high school, had received emergency medical service training for ambulance drivers and had chosen the route that takes the shortest time to deliver the patients. Furthermore, the drivers had a high level of knowledge regarding safe ambulance driving (mean = 19.6, SD = 1.7), and demonstrated a high level of awareness of road safety (mean = 80.0, SD = 8.66). The analysis revealed that education level ($p = 0.046$), knowledge level regarding safe ambulance driving ($p = 0.000$), and regular vehicle readiness checks ($p = 0.043$) were factors significantly related to the awareness level of road safety among ambulance drivers. The information received will be useful for designing educational plans and promoting various skills and practices to enhance road safety awareness among ambulance drivers. It serves as a valuable avenue for reducing the risk of road accidents efficiently.

Keywords Awareness, Road Safety, Drivers, Ambulance

* Corresponding Author

บทนำ

อุบัติเหตุทางถนน เป็นปัญหาที่สำคัญระดับโลก ในปี พ.ศ. 2561 พบจำนวนผู้เสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกต่อปีสูงเฉลี่ยวันละ 3,700 คนจากทั่วโลก หรือกล่าวได้ว่าในทุก ๆ หนึ่งชั่วโมงจะพบผู้เสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนจำนวนกว่า 155 คน ถึงขั้นพิการ มากกว่าปีละ 50 ล้านคน โดยประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอยู่ในลำดับที่ 9 ของโลก คิดเป็น 32.7 ต่อแสนประชากร มีอัตราการเสียชีวิตเฉลี่ย 22,491 ราย หรือประมาณ 60 ราย ในหนึ่งวัน¹ สำหรับสถิติอุบัติเหตุทางถนน พ.ศ. 2565 ประเทศไทยตั้งเป้าหมายผู้เสียชีวิตไม่เกิน 15,158 คน แต่กลับพบว่าผู้เสียชีวิตจำนวน 17,379 ราย ซึ่งเกินเป้าหมายจำนวน 2,221 คน² หากพิจารณาข้อมูลผู้เสียชีวิตพบว่าอัตราการเสียชีวิตค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีรายได้ขั้นต่ำของประชากรที่ใกล้เคียงกัน เป็นผลให้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับต้น ๆ ของกลุ่มประเทศที่มีอุบัติเหตุทางถนนสูงที่สุด และยังเป็นประเทศที่มีถนนที่ไม่ได้มาตรฐานที่สุดของโลก โดยในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ขนานนามประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่มีถนนที่อันตรายมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนผู้เสียชีวิตที่อยู่ในลำดับที่หนึ่งของเอเชียและอาเซียน³

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางบก พบว่ามีการใช้ความเร็วเกินกำหนด การเปลี่ยนช่องจราจรกะทันหัน การขับซี้จี้ท้ายรถคันหน้า สุดท้ายคือเมาแล้วขับ โดยความผิดพลาดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ความผิดพลาดของมนุษย์

(ร้อยละ 77.5) 2) ความผิดปกติของรถยนต์ (ร้อยละ 1.3) และ 3) โครงสร้างพื้นฐานรวมถึงสภาพแวดล้อมทางถนน (ร้อยละ 0.4)⁴ การศึกษาปัจจัยด้านกายภาพ พบจุดที่เสี่ยงแบ่งเป็น 7 ลักษณะ ได้แก่ ความบกพร่องของพื้นผิวจราจร ลักษณะผิวถนนเป็นหลุมบ่อ ลักษณะทางแยกทางร่วม วิสัยทัศน์ในการจราจรถูกบดบัง ลักษณะถนนมีจุดมุมมืด ลักษณะถนนมีความสว่างน้อย และลักษณะถนนช่วงทางโค้งอันตราย⁵ อีกทั้งความหนาแน่นของช่วงเวลาการจราจรทางถนน บริเวณการก่อสร้างของถนนที่เป็นช่วงยาว ลักษณะช่วงโค้งของถนนที่ไม่เหมาะสม จุดตัดทางแยกและปริมาณเลนบริเวณช่วงทางแยก ความไม่เหมาะสมของไหล่ทางและขอบถนน ตำแหน่งการเปลี่ยนช่องทางที่ไม่เหมาะสม หรือไม่มีสัญญาณไฟเตือนจุดข้ามทางรถไฟ⁶ โดยอุปกรณ์ที่มีส่วนช่วยให้เกิดความปลอดภัยทางถนน ได้แก่ ป้ายเตือนอันตราย ป้ายคำแนะนำ ป้ายข้อบังคับและสัญญาณไฟจราจร³

การแพทย์ฉุกเฉินเป็นการให้บริการผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเจ็บป่วยเฉียบพลัน ได้พ้นจากภาวะวิกฤตเพื่อลดบาดเจ็บและยับยั้งไม่ให้เกิดการสูญเสีย เพื่อให้ได้รับการรักษาได้ทันเวลาและเหมาะสม โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานทางการแพทย์ฉุกเฉิน และระบบส่งต่อผู้ป่วย จัดเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้พ้นจากการภาวะฉุกเฉิน โดยทำงานอยู่บนความคาดหวังของญาติและผู้ป่วยว่าจะได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและมีความปลอดภัย จากลักษณะการทำงานที่เร่งรีบนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรทางการแพทย์ฉุกเฉินอาจได้รับความเสี่ยง

ต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนระหว่างการปฏิบัติงานได้ ซึ่งบุคลากรเหล่านี้มีโอกาสเกิดอันตราย จากอุบัติเหตุทางถนนสูงมาก ในระหว่างการปฏิบัติงาน⁷ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ได้กำหนดนโยบายในการช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีภาวะวิกฤตควรได้รับการรักษาภายในเวลา 8 นาที ซึ่งการดำเนินนโยบายลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้ป่วยมีโอกาสรอดชีวิตมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันที่ผู้ปฏิบัติงานต้องทำงานแข่งกับเวลา คนขับรถพยาบาลเพิ่มความเร็วจนเพื่อเข้าถึงจุดเกิดเหตุ และนำผู้ป่วยส่งสถานพยาบาลในช่วงเวลาที่เหมาะสม

จากข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของรถพยาบาล พบว่า พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2562 รถพยาบาลเกิดอุบัติเหตุทางถนน 110 ครั้ง มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต 318 ราย เป็นบุคลากรในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน 129 ราย ส่วนใหญ่เกิดเหตุขณะนำส่งผู้ป่วยร้อยละ 80⁸ อุบัติเหตุทางถนนจากการปฏิบัติงานของรถพยาบาลที่เกิดขึ้น เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับบาดเจ็บ สูญเสียทั้งร่างกาย และทรัพย์สิน ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี และมีปรากฏให้เห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำ⁹ การสูญเสียบุคลากรทางการแพทย์ฉุกเฉินเพียงหนึ่งราย สามารถส่งผลกระทบต่อระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นอย่างมาก¹⁰ การสอบสวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนนที่เกิดขึ้น พบสาเหตุความรุนแรงของการบาดเจ็บ มักเกิดจากการขาดแคลนอุปกรณ์ป้องกันอันตราย ที่ช่วยทำให้เกิดความปลอดภัยของรถพยาบาล การขาดอุปกรณ์ความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานที่ควรมีประจำรถพยาบาล ในส่วนของห้องโดยสารและห้องพนักงานขับรถ หากพิจารณาจำนวนพนักงานขับรถที่มีอย่างจำกัด

นับเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีปริมาณงานมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการขับรถ การตัดสินใจ ความเมื่อยล้า และการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่สามารถส่งผลต่อสุขภาพ เช่น ระยะทางในการขับรถพยาบาล สภาพการจราจรที่หนาแน่น ลักษณะท้องถนน อายุของพนักงาน ตลอดจนประสบการณ์ในการขับรถพยาบาล¹¹

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพนักงานขับรถพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 16 แห่ง รวมทั้งสิ้น 88 คน พ.ศ. 2559 มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น 1 ครั้ง พนักงานขับรถพยาบาลเสียชีวิต 1 ราย พยาบาลได้รับบาดเจ็บ 2 ราย พ.ศ. 2560 เกิดอุบัติเหตุ 1 ครั้ง พยาบาลได้รับบาดเจ็บ 2 ราย และ พ.ศ. 2561 เกิดอุบัติเหตุ 1 ครั้ง พนักงานขับรถได้รับบาดเจ็บ พยาบาลได้รับบาดเจ็บ 4 ราย พ.ศ. 2566 เกิดอุบัติเหตุ 1 ครั้ง โดยรถพยาบาลชนคนเดินเท้า ไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต ทั้งนี้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถูกจัดว่าเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนสูงในลำดับต้น ๆ ของเขตสุขภาพที่ 4¹² และจังหวัดได้นำนโยบายของกระทรวงในด้านการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยทางถนน เน้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมทางวิชาการและทักษะที่สามารถให้การดูแลประชาชนที่มีภาวะฉุกเฉิน ให้ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากสถานการณ์ข้างต้น การประเมินระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องจะทำให้ทราบถึง

สาเหตุที่ส่งเสริมการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของรถพยาบาลขณะปฏิบัติงาน และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาจัดทำเป็นโครงการในการลดความเสี่ยงทางถนนจากการเกิดอุบัติเหตุของพนักงานขับรถพยาบาล หรืองานที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น รถกู้ภัย หรือ กู้ชีพ ซึ่งเป็นการพัฒนางานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross – Sectional Descriptive Research) เพื่อให้ทราบถึงระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย พนักงานขับรถพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งหมด 16 แห่ง รวมทั้งสิ้น 88 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมด มีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

- 1) เป็นพนักงานขับรถพยาบาลที่มีอายุ 25 – 55 ปี ประจำโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2) เป็นพนักงานที่มีใบอนุญาตขับรถยนต์
- 3) มีประสบการณ์ขับรถพยาบาลไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 4) สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

โดยไม่มีเกณฑ์การคัดออก แต่หากพนักงานขับรถพยาบาลไม่สะดวกใจให้ข้อมูล หรือตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ๆ ในระหว่างตอบแบบสอบถามจนทำให้ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการถอนออกจากการเข้าร่วมวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวัดความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล โดยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ปัญหาด้านสุขภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ พฤติกรรมดื่มสุรา พฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง

พฤติกรรมดื่มกาแฟ ประสบการณ์การผ่าสัญญาณไฟจราจร ประสบการณ์การขับรถยนต์ การผ่านการอบรมปฏิบัติการฉุกเฉิน ในรูปแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำตอบ (Open end) มีประเด็นคำถามจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามด้านความรู้ที่เกี่ยวกับการขับรถยนต์อย่างปลอดภัย โดยเป็นข้อคำถาม 2 ตัวเลือก “ถูก” “ผิด” มีจำนวน 25 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ความรู้ทั่วไป (15 ข้อ) และความรู้เกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์ทางจราจร (10 ข้อ) ทั้งนี้เกณฑ์พิจารณาระดับการวัดความรู้แบ่งออกเป็น 3 ช่วงคะแนน ตามเกณฑ์ของบูม¹³ ดังนี้ ระดับสูง (20-25 คะแนน) ระดับปานกลาง (16-19 คะแนน) และระดับต่ำ (0-15 คะแนน)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการขับรถยนต์ ได้แก่ เส้นทางรถพยาบาล ระดับความฉุกเฉินของผู้ป่วย ระยะทางในการขับรถ ระยะเวลาการปฏิบัติงานและช่วงเวลาในการขับรถยนต์ สภาพการจราจรและท้องถนน ในรูปแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำตอบ (Open end) มีประเด็นคำถามจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นส่วนของการวัดระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน ประเมินค่าแบบมาตราวัดคุณภาพ (Rating scale) 5 ระดับ มีจำนวน 20 ข้อ โดยมีทั้งข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ เกณฑ์ในการให้คะแนนคือ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย และ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบ่งระดับแปลผลตามเกณฑ์การให้คะแนนของเบส¹⁴ ดังนี้ ระดับสูง (64-100 คะแนน)

ระดับปานกลาง (49-63 คะแนน) และระดับต่ำ (20-48 คะแนน)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและนำกลับมาคำนวณหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยจากแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่า IOC รวมรายข้อไม่ต่ำกว่า 0.66

2) ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในกลุ่มพนักงานขับรถยนต์ที่จังหวัดสระบุรี จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.72

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังได้รับการรับรอง จริยธรรมการวิจัยในคน จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลในโรงพยาบาลทั้ง 16 แห่ง

2) เมื่อได้รับอนุญาต ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแนะนำตัวชี้แจงโครงการวิจัยวัตถุประสงค์ รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ พร้อมทั้งขอการยินยอม

3) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานขับรถพยาบาลที่ให้ความยินยอม โดยพนักงานขับรถพยาบาลเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

4) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติ Fisher's exact ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

การพิทักษ์สิทธิ์

งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ เลขที่ การรับรอง COA No.079/2566 วันที่รับรอง 13 กันยายน พ.ศ. 2566

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

จากการเก็บข้อมูลมีแบบสอบถามที่กรอกรายละเอียดครบถ้วน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 82 ชุด ร้อยละ 93.2 โดยการศึกษาครั้งนี้พบว่า พนักงานขับรถพยาบาลเป็นเพศชายทั้งหมด

มีอายุระหว่าง 25 – 55 ปี มีอายุเฉลี่ย 41.1 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.8 มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 69.5 พนักงานขับรถพยาบาลส่วนใหญ่ ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 86.6 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 63.4 ผ่านการอบรมหลักสูตรพนักงานขับรถบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ร้อยละ 95.1 มีประสบการณ์การขับรถพยาบาลมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 64.6 ไม่เคยมีประสบการณ์การในการเกิดอุบัติเหตุขณะขับรถส่วนบุคคล ร้อยละ 84.1 และไม่เคยมีประสบการณ์การในการเกิดอุบัติเหตุขณะขับรถพยาบาล ร้อยละ 92.7 ส่วนการฝ่าสัญญาณไฟจราจรภายใน 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่าไม่เคยฝ่าสัญญาณไฟจราจรเลย ร้อยละ 50.0 ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 57.3 มีการดื่มกาแฟและเครื่องดื่มชูกำลัง ร้อยละ 74.4

ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย

การวัดระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัยโดยภาพรวม พบว่า พนักงานขับรถพยาบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัยอยู่ในระดับสูง (20-25 คะแนน) จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง (16-19 คะแนน) จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 และพบว่าไม่มีพนักงานขับรถพยาบาลที่มีระดับคะแนนความรู้อยู่ในระดับต่ำ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย (n = 82)

ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับสูง (คะแนน 20-25)	44	53.7
ระดับปานกลาง (คะแนน 16-19)	38	46.3
ระดับต่ำ (คะแนน 0-15)	0	0
เฉลี่ย \pm ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (19.6 \pm 1.7) คะแนนต่ำสุด - สูงสุด (16-23)		
ความรู้ทั่วไป		
ระดับสูง	17	20.7
ระดับปานกลาง	39	47.6
ระดับต่ำ	26	31.7
เฉลี่ย \pm ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (10.2 \pm 1.5) คะแนนต่ำสุด - สูงสุด (6-13)		
ความรู้เกี่ยวกับป้ายและสัญลักษณ์ทางจราจร		
ระดับสูง	74	90.2
ระดับปานกลาง	4	4.9
ระดับต่ำ	4	4.9
เฉลี่ย \pm ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (9.5 \pm 1.1) คะแนนต่ำสุด - สูงสุด (5-10)		

เมื่อพิจารณาระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย พบว่าพนักงานขับรถพยาบาลส่วนใหญ่ มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 และมีระดับสูงเพียง 17 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7

ส่วนความรู้เกี่ยวกับป้ายและสัญลักษณ์ทางจราจร พบว่า พนักงานขับรถพยาบาล ส่วนใหญ่มีคะแนน อยู่ในระดับสูง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 90.2 ระดับปานกลางและต่ำมีจำนวนเท่า ๆ กัน ระดับละ 4 คน

ระดับความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

การวัดระดับความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล พบว่าพนักงานขับรถพยาบาลมีคะแนนระดับความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนอยู่ในระดับสูง (80-100 คะแนน) จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมา ระดับปานกลาง (61-79 คะแนน) จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และระดับต่ำ (20-60 คะแนน) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 โดยระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน

มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (80 คะแนน) แสดงให้เห็นว่าพนักงานขับรถพยาบาลโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มีระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนอยู่ในระดับสูง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน ของพนักงานขับรถพยาบาล (n = 82)

ระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับสูง (80-100 คะแนน)	45	54.9
ระดับปานกลาง (61-79 คะแนน)	33	40.2
ระดับต่ำ (20-60 คะแนน)	4	4.9

เฉลี่ย \pm ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (80 \pm 8.7) คะแนนต่ำสุด - สูงสุด (59-96)

สภาพแวดล้อมในการขับรถของพนักงานขับรถพยาบาล

ด้านสภาพแวดล้อมในการขับรถของพนักงานขับรถพยาบาล พบว่า พนักงานขับรถพยาบาลของแต่ละโรงพยาบาลตัดสินใจเลือกใช้เส้นทางที่ใช้เวลานั้นกว่าเส้นทางอื่นที่ไม่ได้เลือก และส่วนใหญ่เลือกเส้นทางเดียวกัน โดยในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมาพนักงานขับรถพยาบาล จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 นำส่งผู้ป่วยวิกฤตสีแดงมากที่สุด โดยมีชั่วโมงทำงาน 16 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 และสภาพการจราจรทั้งสภาพขาไปและขากลับมักมีการจราจรหนาแน่น คิดเป็นร้อยละ 51.2

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน พบว่า ระดับการศึกษา ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาล อย่างปลอดภัย และการตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของรถพยาบาล มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน
ของพนักงานขับรถพยาบาล

ปัจจัย	ระดับการตระหนักรู้ (จำนวน (ร้อยละ))			Fisher's exact Test	P-value
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง		
อายุ				5.28	.148
25-34 ปี	0 (0)	13 (56.5)	10 (43.5)		
35-44 ปี	2 (7.1)	12 (42.9)	14 (50.0)		
45 ปีขึ้นไป	2 (6.5)	8 (25.8)	21 (67.7)		
ระดับการศึกษา				11.60	.046*
ประถมศึกษา	1 (100)	0 (0)	0 (0)		
มัธยมศึกษา	2 (3.8)	17 (32.7)	33 (63.5)		
อนุปริญญา	1 (4.5)	11 (50.0)	10 (45.5)		
ปริญญาตรี	0 (0)	5 (71.4)	2 (28.6)		
ประสบการณ์การขับรถพยาบาล				6.27	.340
1-5 ปี	1 (3.4)	14 (48.3)	14 (48.3)		
6-10 ปี	0 (0)	8 (44.4)	10 (55.6)		
11-15 ปี	2 (10.5)	8 (42.1)	9 (47.4)		
มากกว่า 15 ปี	1 (6.3)	3 (18.7)	12 (75.0)		
การอบรมหลักสูตรพนักงานขับรถบริการการแพทย์				.598	1.000
ไม่ได้รับ	0 (0)	2 (50.0)	2 (50.0)		
ได้รับ	4 (5.1)	31 (39.8)	43 (55.1)		
ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย				13.80	.000*
ระดับสูง	0 (0)	12 (27.3)	32 (72.7)		
ระดับปานกลาง	4 (10.5)	21 (55.3)	13 (34.2)		
ระดับต่ำ	0 (0)	0 (0)	0 (0)		

ปัจจัย	ระดับการตระหนักรู้ (จำนวน (ร้อยละ))			Fisher's exact Test	P-value
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง		
การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของรถพยาบาล				8.66	.043*
ทุกวัน	4 (6.0)	22 (32.8)	41 (61.2)		
วันเว้นวัน	0 (0)	3 (100)	0 (0)		
สัปดาห์ละครั้ง	0 (0)	8 (66.7)	4 (33.3)		
อื่นๆ ระบุ	0 (0)	0 (0)	0 (0)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของรถพยาบาล มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล สามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

1) ระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง โดยพนักงานขับรถพยาบาลส่วนใหญ่มีความเห็นเชิงบวกว่า ในเรื่อง การให้สัญญาณไฟ ต้องให้สัญญาณไฟเสมอขณะเลี้ยวหรือเปลี่ยนทางเดินรถ การเคารพรักษาวินัยจราจร

สามารถช่วยแก้ปัญหาจราจรทางถนนได้ และการขับรถพยาบาลในชุมชน ต้องลดความเร็วในการขับลง ซึ่งความเห็นในลักษณะนี้ แสดงให้เห็นถึงการขับรถพยาบาลอย่างระมัดระวัง ส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยทางถนน นอกจากนี้กว่าร้อยละ 57.6 ของพนักงานขับรถพยาบาลที่มีระดับการตระหนักรู้ในระดับสูงไม่เคยเกิดอุบัติเหตุทางถนนเลย สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรม การแสดงออกขณะขับขี่ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยเจตคติมีอิทธิพลต่อการขับขี่โดยตรงต่อพฤติกรรมเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ¹⁵ ซึ่งให้เห็นว่าหากพนักงานขับรถพยาบาลไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับทางจราจร มีพฤติกรรมขับขี่ด้วยการใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนด ใช้ความประมาทขณะขับรถพยาบาลจะส่งผลให้มีโอกาสต่อการเกิดอุบัติเหตุค่อนข้างสูง

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล โดยพนักงานขับรถพยาบาล

ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีระดับการตระหนักรู้อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการประเมินความตระหนักในความปลอดภัยในการเดินทางและการใช้เข็มขัดนิรภัยของผู้โดยสารรถโดยสารสาธารณะที่พบว่า ระดับศึกษาของผู้โดยสารรถที่แตกต่างกันนั้นมักจะมีระดับการตระหนักถึงความปลอดภัยขณะเดินทางที่แตกต่างกันด้วย¹⁶ และระดับการศึกษายังเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับขี่อย่างมีนัยสำคัญ¹⁷ การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับการศึกษา ซึ่งผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีโอกาสการเกิดอุบัติเหตุมากกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป 10.56 เท่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยเฉพาะที่จะใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและลดอุบัติเหตุจากการทำงาน และเป็นปัจจัยช่วยป้องกันที่จะช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุได้อย่างมีนัยสำคัญ¹⁸ อย่างไรก็ตามมีการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ โดยพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของพนักงานขับรถประจำโรงพยาบาลชุมชนในระบบส่งต่อ กรณีศึกษาเฉพาะเขตสุขภาพที่ 6 นั้นไม่ส่งผลต่อการขับขี่ปลอดภัยของพนักงานขับรถพยาบาล¹⁹ จึงอาจกล่าวได้ว่าการคาดการณ์ถึงระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล ไม่อาจบอกได้ด้วยระดับการศึกษาเพียงปัจจัยเดียว

ในด้านความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุว่าปัจจัยด้านความรู้

ของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ กล่าวได้ว่า การเกิดอุบัติเหตุส่วนหนึ่งนั้นมาจากการขาดความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขับขี่ ซึ่งการมีความรู้เกี่ยวกับการขับขี่อย่างปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุ²⁰ การศึกษารูปแบบการจัดการความปลอดภัยด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินของรถพยาบาลนั้นได้ พบว่าพนักงานขับรถพยาบาลยังมีการเข้าใจผิดต่อการขับรถที่ปลอดภัย ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยหลายอย่าง พนักงานขับรถพยาบาลขาดความรู้เป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุยังพบว่ารถพยาบาลเกือบทุกคน เคยใช้ความเร็วเกินกำหนดและมีหลายคนที่พนักงานขับรถพยาบาลขับรถด้วยความเร็วสูง ทั้งยังพบพฤติกรรมการขับรถพยาบาลที่อันตราย²¹ การศึกษาด้านความรู้และเจตคติของพนักงานขับรถพยาบาล พบว่า ความรู้ที่จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการขับขี่ที่ปลอดภัยของพนักงานขับรถพยาบาลสูงขึ้นไปจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้เกิดการขับขี่ทางถนนที่ปลอดภัยของพนักงานขับรถพยาบาล²² นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า พนักงานขับรถพยาบาล มีความรู้เกี่ยวกับ ป้ายและสัญลักษณ์ทางจราจร อยู่ในระดับสูง มีความเป็นไปได้ว่า การออกแบบ ป้ายจราจรมีการแบ่งสี รูปร่างให้เกิดความแตกต่างเพื่อแยกแยะหมวดหมู่ มองเห็นชัดเจน อ่านได้ง่าย เข้าใจได้ อย่างรวดเร็ว และนำไปใช้อย่างถูกต้อง ทำให้ง่ายต่อการสังเกตและจดจำ

การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของรถพยาบาลทุกวันเป็นอีกปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนน

โดยลักษณะงานที่พึงปฏิบัติของพนักงานขับรถพยาบาล จะต้องทำการจดบันทึกการตรวจเช็คสภาพรถพยาบาล รวมทั้งตรวจเช็ค ลมยาง สภาพดอกยาง น้ำมัน เชื้อเพลิง ระบบไฟ ระบบไซเรน ออกซิเจนสำหรับผู้ป่วย เพื่อความพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ลงบันทึกในรายงานประจำวัน^{23,24} แต่จากผลการศึกษายังคงมีพนักงานขับรถพยาบาลบางส่วนที่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เน้นย้ำให้พนักงานปฏิบัติตามคำแนะนำอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนนอีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาครั้งนี้แตกต่างจากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของการขนส่ง น้ำมันดิบ ที่พบว่าในการตรวจสอบสภาพรถประจำวัน ก่อนเริ่มปฏิบัติงานไม่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ แต่ปัจจัยด้านยานยนต์มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอุบัติเหตุ คือ สภาพยางของรถที่ฉีกขาดหรือไม่ฉีกขาดมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุแตกต่างกัน กระจกรถมองรถ กระจกมองที่มองได้ทุกมุมมองหรือมุมมอง คับแคบแตกต่างกันว่ามีความสัมพันธ์ต่ออัตราการเกิดอุบัติเหตุแตกต่างกัน ระบบเบรก พบว่า หากระบบเบรกใช้งานได้ดีมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุ แตกต่างกับระบบเบรกที่ชำรุด²⁵ ซึ่งสภาพรถที่ขาดการตรวจสอบและการบำรุงรักษาที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ก่อนนำออกมาใช้งาน หรือยานพาหนะที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานนับเป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน²⁶

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า พนักงานขับรถพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา มีระดับความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนอยู่ในระดับสูง และมีความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัยอยู่ในระดับสูงด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เกี่ยวกับป้ายและสัญลักษณ์ทางจราจร โดยพบว่า ระดับการศึกษา ระดับความรู้เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย การตรวจสอบความพร้อมใช้งานของรถพยาบาล เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่รับผิดชอบงานอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในโรงพยาบาล ควรพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการขับรถพยาบาลอย่างปลอดภัย รวมถึงการประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางถนน และจัดทำโครงการลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของพนักงานขับรถพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการประเมินพฤติกรรมการขับรถของพนักงานขับรถพยาบาลด้วยตนเอง ร่วมกับการประเมินพฤติกรรมการขับรถของพนักงานขับรถพยาบาลด้วยแอปพลิเคชัน เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของรายงานด้านพฤติกรรมการขับรถของพนักงานขับรถพยาบาล

2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพพร้อมด้วยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาอธิบายประกอบร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. กลุ่มพัฒนาความปลอดภัย สำนักแผนความปลอดภัย. รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของกระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2562. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 9 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้จาก: <https://www.otp.go.th/post/view/3995>
2. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). ย้อนดูสถิติเจ็บ-ตายบนถนนไทย ปี 2564 – 2566. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ); 2566 [เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้จาก: <https://tdri.or.th/road-safety/>
3. กัญญารัตน์ นิมิตระกุล. รถ ถนน การเดินทาง : ทำไมประเทศไทยจึงเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนมากที่สุดในโลก. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2564 [เข้าถึงเมื่อ 7 สิงหาคม 2566]; เข้าถึงได้จาก: <https://www.sdgmovement.com/2021/05/15/sdg-insights-road-safety-thailand/>
4. องค์การอนามัยโลก. การประเมินความปลอดภัยทางถนนในเชิงกฎหมายและเชิงสถาบันประเทศไทย. [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: สำนักงานองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย; 2559 [เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้จาก: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/thailand/roadsafety/rs-legal-thai.pdf?sfvrsn=473752b3_2
5. ภูวดล พลศรี ประดิษฐ์, มะลิ โปธิพิมพ์. การจัดการจุดเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุทางถนนชุมชนเขตเมือง: กรณีศึกษาชุมชนโคราชคฤหาสน์ทอง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา 2561;4:66-76.
6. Papadimitriou E, Filtness A, Theofilatos A, Ziakopoulos A, Quigley C, Yannis G. Review and ranking of crash risk factors related to the road infrastructure. *Accid Anal Prev*. 2019;125:85-97. doi: 10.1016/j.aap.2019.01.002. Epub 2019 Feb 5. PMID: 30735858.
7. สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน). เป้าหมายความปลอดภัยของบุคลากรสาธารณสุขของประเทศไทย พ.ศ. 2561 [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: เฟมัส แอนด์ซัคเซสฟูล; 2561 [เข้าถึงเมื่อ 7 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้จาก: <https://www.rama.mahidol.ac.th/ccqs/th/download/risk-safety/11072019-0937-th>
8. ประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล. มาตรการรณพยาบาลเพื่อความปลอดภัย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.); 2562 [เข้าถึงเมื่อ 3 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้จาก: <https://citly.me/d2Mfj>

9. สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.). แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ของรพพยาบาลฉุกเฉิน PREVENTION [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี. อัลทีเมทพรีนติ้ง; 2557 [เข้าถึงเมื่อ 4 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้ จาก : https://www.niems.go.th/1/UploadAttachFile/2020/EBook/49323_20200203140946.pdf
10. สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.). จำนวนผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินที่ขึ้นทะเบียนในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (ITEMS) [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน); 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566]; เข้าถึงได้ จาก : https://data.go.th/dataset/item_8ee81798-62f2-4664-a9ed-9d7f49b88eae
11. อนุชา เศรษฐเสถียร, อีระ ศิริสมุท, พรทิพย์ วชิรติลล, สุชาติ ไตรรูป, ศิริชัย นิ้มมา. สถานการณ์และสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุรถพยาบาลในประเทศไทย. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข. 2558;9:279-93.
12. ขจรศักดิ์ จันทร์พานิชย์. การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดการตายจากอุบัติเหตุทางถนน จากปีงบประมาณ 58 สู่ปี 59 กระทรวงสาธารณสุข. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค; 2559.
13. Bloom B, Hastings T, Madaus G. Handbook on formative and summative evaluation of student learning. New York United States of America: McGraw-Hill; 1971.
14. Best J. Research in Education. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.; 1977.
15. กาญจน์กรอง สุอังคะ. การศึกษาพฤติกรรมการขับขี่ของวัยรุ่นที่มีผลต่อความเสี่ยง ในการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ [อินเทอร์เน็ต]. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี; 2559 [เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://sutir.sut.ac.th:8080/jspui/handle/123456789/5898>
16. ขจรศักดิ์ จันทร์พานิชย์, วันรุ่ง แสนแก้ว, นงนุช ตันติธรรม, ฐิติมา ชันธสิน. การประเมินความตระหนักในความปลอดภัยในการเดินทางและการใช้เข็มขัดนิรภัยของผู้โดยสารรถโดยสารสาธารณะ. [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค; 2558. [เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก : <http://thaincd.com/document/file/download/knowledge/Binder1.pdf>
17. สมัคร สุลา. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ของผู้ป่วยที่มารับบริการในสถานบริการสาธารณสุขพื้นที่อำเภอป่าตอง จังหวัดอุดรธานี. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 47; 6 ธันวาคม 2561; โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2561.
18. ดุสิต จันทยานนท์, บุญเต็ม แสงดิษฐ์. ความชุกและปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานผลิตรถยนต์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. เวชสารแพทย์ทหารบก 2556;66:169-77.

19. นภาพร ยอพระกลีน, ศิริพร นุชสำเนียง. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยของพนักงานขับรถประจำโรงพยาบาลชุมชน. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ 2563;5:67-78.
20. พงษ์สิทธิ์ บุญรักษา, พิรัชฎา มูลิกะพงศ์, ทัดขวัญ มธุรชน, รักษา ศิวาพรรักษ์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ จากการขับรถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. [อินเทอร์เน็ต]. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี; 2555 [เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://sutir.sut.ac.th:8080/jspui/handle/123456789/5431>
21. อีระ ศิริสมุด, สุรเดช ดวงทิพย์สิริกุล, พรทิพย์ วชิรดิถก. รูปแบบการจัดการความปลอดภัยและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ. นนทบุรี: กลุ่มงานวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนาวิชาการ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ; 2565.
22. Fahlapi Z, Chanif C, Rahmantika P. The effect of Knowledge and Attitude of Ambulance Driver for Improving Defensive Driving Behavior. SEA Nurs Res. 2022;7(2):57-61. DOI: <https://doi.org/10.26714/seanr.4.2.2022.57-61>
23. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. ประกาศคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล รับสมัครคัดเลือกบุคคลตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ (ขับรถพยาบาล) [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล; 2565 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://muhr.mahidol.ac.th/E-Recruitment/user/job/notify.php?r0=4959>
24. คณะนิตย ่ ปติปัญญาพัฒนา. โครงการการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินของพนักงานขับรถพยาบาลและสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายพนักงานขับรถพยาบาล. เชียงใหม่: สยามพิมพ์ นานา; 2564.
25. อัญพร ฉายศรี, ขวเลข วณิชเวทิน, พิพัฒน์ สอนวงศ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนของการขนส่งน้ำมันดิบ. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14; 7-8 ธ.ค. 2560; อาคารศูนย์เรียนรวม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, นครปฐม. 363-74.
26. อธิราช มณีภาค; บุญทัน ดอกไธสง; สอาด บรรเจิดฤทธิ์; บุญเรือง ศรีเหรียญ การลดอุบัติเหตุทางถนนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารสุทธิปริทัศน์ 2558;29:209-19.